

Uchwała nr 198
Rady Działalności Pożytku Publicznego
z dnia 30 sierpnia 2024 roku
w sprawie konkluzji Rady Działalności Pożytku Publicznego nt. roli organizacji
pozarządowych w kształtowaniu i realizacji priorytetów polskiej Prezydencji
w Radzie Unii Europejskiej w I połowie 2025 roku.

Na podstawie § 10 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie Rady Działalności Pożytku Publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2052) oraz art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571 oraz z 2024 r. poz.834), uchwała się stanowisko Rady Działalności Pożytku Publicznego w sprawie konkluzji Rady Działalności Pożytku Publicznego nt. roli organizacji pozarządowych w kształtowaniu i realizacji priorytetów polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej w I połowie 2025 roku.

§ 1

Rada Działalności Pożytku Publicznego (zwana dalej „Radą”) przyjmuje stanowisko w sprawie konkluzji Rady nt. roli organizacji pozarządowych w kształtowaniu i realizacji priorytetów polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej w I połowie 2025 roku. Konkluzje powstały w wyniku organizacji spotkań resortów oraz organizacji pozarządowych w przedmiotowym zakresie i odbyły się kolejno 9 maja, 13 czerwca i 26 lipca 2024 roku. Każde ze spotkań miało charakter otwarty, co było istotnym elementem transparentności zbieranych opinii. Opinie można było wyrazić także na piśmie.

§ 2

Rada chciałaby podziękować organizacjom pozarządowym za ich udział w spotkaniach oraz resortom za bardzo dobrą współpracę oraz otwartość na dialog ze społeczeństwem obywatelskim. Rada wyraża także nadzieję, że zebrany podczas posiedzeń Zespołu ds. Współpracy Międzynarodowej materiał będzie pomocny w pracach powoływanej Rady Organizacji Pozarządowych ds. Prezydencji Polski w Radzie Unii Europejskiej.

§ 3

1. Analiza zakresów kompetencji poszczególnych resortów wskazuje, że resortami o największym potencjale współpracy z organizacjami pozarządowymi podczas polskiej Prezydencji są:

- 1) Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- 2) Ministerstwo Sprawiedliwości;
- 3) Ministerstwo Edukacji Narodowej;
- 4) Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej;
- 5) Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- 6) Ministerstwo Klimatu i Środowiska;
- 7) Ministerstwo Przemysłu;
- 8) Ministerstwo Rozwoju i Technologii;
- 9) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji;
- 10) Minister/Ministra do spraw Społeczeństwa Obywatelskiego;
- 11) Minister/Ministra do spraw Równości.

2. Rada pragnie podkreślić, że wszystkie resorty zaangażowane w przygotowania polskiej Prezydencji obecne na spotkaniach wskazały chęć podjęcia współpracy z organizacjami pozarządowymi, co daje bardzo dobrą podstawę do szerokiego włączenia organizacji pozarządowych zarówno w przygotowania, jak i realizację poszczególnych wydarzeń o charakterze otwartym.

3. Rada pragnie zwrócić uwagę resortów na znaczenie, jakie ma wskazanie tematów tzw. opinii na wniosek Prezydencji kierowanych do Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz zachęcić, by tematy wskazywane jako ważne dla polskiego zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego ujęte w przedmiotowej uchwale znalazły się na liście wnioskowanych opinii. Prace nad opiniami pozwalają inicjować tematy do dyskusji w środowisku międzynarodowym, stanowią element włączania zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego w dyskusję na poziomie europejskim i budują pozytywny wizerunek kraju jako otwartego na dialog.

§ 4

Wśród obszarów wskazywanych przez organizacje pozarządowe jako te, które powinny być eksponowane podczas trwania polskiej Prezydencji, znalazły się następujące kwestie:

1) Ochrona praw dziecka oraz przeciwdziałanie ubóstwu – rekomendowany obszar współpracy organizacji pozarządowych z Ministerstwem Sprawiedliwości, które podczas trwania polskiej Prezydencji będzie odpowiedzialne m.in. za:

- negocjacje nad projektem dyrektywy w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz materiałów przedstawiających niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych oraz
- wzmocnienie transgranicznych praw obywatela przez wzmocnienie transgranicznej ochrony praw podstawowych dzieci oraz osób dorosłych.

2) Dbanie o praworządność oraz respektowanie zapisów Karty Praw Podstawowych - rekomendowany obszar współpracy organizacji pozarządowych z Ministerstwem Sprawiedliwości, które wskazuje, iż podczas Prezydencji będzie organizować konferencję i dyskusję na temat „Roli społeczeństwa obywatelskiego w ochronie praworządności”. W związku z wyzwaniem, przed jakim w przeszłości stała Polska w zakresie przestrzegania Karty Praw Podstawowych oraz pozytywnych praktyk w tym zakresie, Rada stoi na stanowisku, że praktyka polska może stać się inspiracją dla innych krajów.

3) Edukacja włączająca jako wiodący kierunek polityki edukacyjnej - rekomendowany obszar współpracy organizacji pozarządowych z Ministerstwem Edukacji Narodowej, które będzie m.in. gospodarzem nieformalnego spotkania ministrów odpowiedzialnych za edukację włączającą oraz konferencji w tym obszarze.

4) Przyszłość programu Erasmus+, Europejskiego Korpusu Solidarności oraz rozwój unijnej polityki młodzieżowej - rekomendowany obszar współpracy organizacji pozarządowych z Ministerstwem Edukacji Narodowej, które będzie gospodarzem dyskusji o kontynuacji edukacyjnych i młodzieżowych programów wspólnotowych po 2027 roku oraz będzie kontynuowało prace na rzecz rozwoju unijnej polityki młodzieżowej.

5) **Budowanie nowej Polityki Spójności i odporności dla Europy** – rekomendowany obszar współpracy organizacji pozarządowych z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej.

Okres polskiej Prezydencji przypada na jeden z kluczowych momentów dyskusji o przyszłości Polityki Spójności. Polskie organizacje pozarządowe są bardzo aktywne w tym obszarze zarówno w kraju, jak i na forum europejskim. Dlatego włączenie szerokiego grona NGO do debaty i wydarzeń w tym zakresie byłoby naturalną konsekwencją już prowadzonych przez różne NGO działań.

6) **Ubóstwo energetyczne i Społeczny Fundusz Klimatyczny jako mechanizm niwelowania nierównowag społeczno-gospodarczych** – rekomendowany obszar współpracy organizacji pozarządowych z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej. Tematyka przedmiotu z uwagi na wielowymiarowe skutki społeczne powinna być podejmowana wspólnie z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i Ministerstwem Klimatu i Środowiska.

Tematyka ubóstwa energetycznego jest coraz głośniej podejmowana jako palący problem społeczno-gospodarczy powodujący rosnące nierówności społeczne. Polska z uwagi na uwarunkowania społeczno-gospodarcze powinna być liderem w Europie w kwestii animowania dyskusji o sposobach niwelowania tego problemu oraz tworzenia sprawiedliwych mechanizmów przeciwdziałania pauperyzacji społeczeństwa i zwalniania tempa rozwoju gospodarczego z uwagi na wysokie koszty wytwarzania energii.

Zasada „nie zostawiaj nikogo w tyle” (Leave no one behind)) to główna, transformacyjna obietnica Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i jej Celów Zrównoważonego Rozwoju (SDGs). Jej faktyczna realizacja polega na podejmowaniu działań na rzecz zwalczania ubóstwa, ale również zwalczania dyskryminacji i rosnących nierówności w krajach i między nimi, a także ich pierwotnych przyczyn. Wobec bardzo wysokich kosztów życia i rosnących nierównowag, zasada ta powinna być bardziej obecna w kreowanych politykach w Europie. **Polska, podejmując temat ubóstwa energetycznego i Społecznego Funduszu Klimatycznego, może przyjąć pozycję lidera, który w centrum stawia troskę o ludzi, gospodarkę i środowisko.**

7) Społeczne skutki zielonej transformacji – rekomendowany obszar współpracy organizacji pozarządowych z Ministerstwem Przemysłu, Ministerstwem Środowiska i Klimatu oraz Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W całej Europie obserwuje się napięcia wynikające z wyzwania, jakim jest wdrażaniem Zielonego Ładu. Dlatego należy podejmować otwartą debatę zarówno o pozytywnych, jak i negatywnych skutkach rzeczony polityki oraz proponować mechanizmy naprawcze oraz systemy wsparcia, które nie będą pogłębiały wykluczenia. Społeczne skutki zielonej transformacji to kwestia, która dotyka nie tylko obywateli i obywaterek oraz ich codziennego życia, ale także transformacji rynku pracy, wpływu na pracowników i pracowniczki, ich rodzin i społeczności, w których żyją.

8) Dostępne cenowo mieszkalnictwo oraz kwestia mieszkalnictwa jako niezbędnego zasobu do rozwoju usług społecznych - rekomendowany obszar współpracy organizacji pozarządowych z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministerstwem Rozwoju i Technologii. Z uwagi na dramatyczny wzrost odsetek dochodów gospodarstw domowych przeznaczanych na mieszkanie oraz gwałtowny wzrost czynszów i cen domów i mieszkań planowane jest przyjęcie Europejskiego Planu na rzecz Przystępnych Cenowo Mieszkań (European Affordable Housing Plan). Kwestia mieszkalnictwa powinna być także rozpatrywana z perspektywy napięć demograficznych i potrzeby uruchamiania usług społecznych z perspektywy tzw. deinstytucjonalizacji i fundamentalnej zmiany paradygmatów w zakresie tego, w jaki sposób powinny być realizowane założenia polityki społecznej. W sposób podwójny mieszkalnictwo i rozwój infrastruktury społecznej są więc tematami istotnym dla budowania społeczeństw odpornych na kryzysy. Właśnie dlatego będzie to jeden z priorytetów nowej Komisji Europejskiej. Od czasu wybuchu otwartej agresji Rosji na Ukrainę temat ten jest bardzo głośno podejmowany także przez polskie organizacje pozarządowe.

9) Kwestia migracji i uchodźstwa oraz migracji obywateli państw trzecich - rekomendowany obszar współpracy organizacji pozarządowych z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, które podczas trwania polskiej Prezydencji będzie odpowiadało za kwestie przeciwdziałania nieuregulowanej migracji, w tym jej instrumentalizacji.

10) Wzmocnienie zasady partnerstwa jako zasady budowania relacji pomiędzy administracją a organizacjami zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego - rekomendowany obszar współpracy organizacji pozarządowych z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej.

11) Kwestia dostępności, niedyskryminacji i równości płci jako traktatowe zasady, które powinny być obecne w analizie każdego z podejmowanych obszarów - rekomendowany obszar współpracy organizacji pozarządowych z Ministrami do spraw Równości w celu tworzenia polityk, rozwiązań i dyskusji o charakterze włączającym, Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej jako odpowiedzialnych na kwestię dostępności.

§ 5

Rada wyraża nadzieję, że wskazane resorty podejmą aktywną współpracę z polskimi organizacjami pozarządowymi zarówno na poziomie planowania wydarzeń, jak i ich realizacji oraz wesprą polskie organizacje pozarządowe aktywne na arenie europejskiej w staraniach promowania Polski jako kraju nowoczesnego, otwartego na dialog, obywateli i obywatelki. Polska Prezydencja jest okazją do polepszenia współpracy i wypracowania efektu synergii, która zdarza się raz na kilkanaście lat, dlatego tak istotne jest podjęcie szerokiego dialogu ze środowiskiem pozarządowym zarówno na poziomie koordynacji wydarzeń, jak i współpracy z poszczególnymi resortami. Rada chciałaby także zwrócić uwagę na sposób, w jaki do kwestii Prezydencji podeszło Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które w sposób modelowy ujęło udział organizacji i pozarządowych w swoich działaniach podejmowanych podczas Prezydencji, przewidując również nabory grantowe.

§ 6

1. Rada zachęca poszczególne resorty, by obszary wskazywane przez organizacje pozarządowe jako istotne, znalazły odzwierciedlenie w tematach zgłaszanych do Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, które jest traktatową przestrzenią dialogu zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego na poziomie europejskim. Pozwoli to polskim organizacjom pozarządowym na udział w dialogu na poziomie europejskim podczas trwania Prezydencji, nawiązywanie międzynarodowych

kontaktów i przyczyni się do kreowania wizerunku Polski jako kraju współpracującego z organizacjami pozarządowymi w ważnych dla kraju kwestiach.

2. Rada zachęca, by z uwagi na europejski wymiar Prezydencji, umożliwić polskim organizacjom pozarządowym zrzeszonym w sieciach europejskich, zapraszanie tychże sieci oraz ich członków z krajów UE do Polski w ramach organizowanych wydarzeń i otwartych konferencji. Taka praktyka jest znana i praktykowana przez inne kraje pełniące funkcję Prezydencji w Radzie UE.

§ 7

Z uwagi na wyjątkowy charakter pełnienia przez Polskę funkcji Prezydencji w Radzie UE, mający miejsce raz na kilkanaście lat, Rada proponuje, by poszczególne resorty, Przewodniczący Komitetu ds. Pożytku Publicznego oraz Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego rozważyły możliwość uruchomienia dodatkowych środków, które pozwolą na aktywny i widoczny udział polskich organizacji pozarządowych zarówno w kraju, jak i za granicą podczas trwania polskiej Prezydencji.

§ 8

Rada wnosi o przekazanie niniejszej uchwały:

- 1) Prezesowi Rady Ministrów;
- 2) Ministrowi do spraw Unii Europejskiej;
- 3) Pełnomocnikowi Ministra do spraw Unii Europejskiej do spraw przygotowania i sprawowania przez Rzeczpospolitą Polską Przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej w I połowie 2025 r.;
- 4) Przewodniczącemu Komitetu do spraw Pożytku Publicznego;
- 5) Ministrowi do spraw Społeczeństwa Obywatelskiego;
- 6) Komitetowi do Spraw Europejskich;
- 7) Ministerstwu Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- 8) Ministerstwu Funduszy i Polityki Regionalnej;
- 9) Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- 10) Ministerstwu Sprawiedliwości;
- 11) Ministerstwu Edukacji Narodowej;
- 12) Ministerstwu Funduszy i Polityki Regionalnej;

- 13) Ministerstwu Klimatu i Środowiska;
- 14) Ministerstwu Przemysłu;
- 15) Ministerstwu Rozwoju i Technologii;
- 16) Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji;
- 17) Ministrze do spraw Równości;
- 18) Komisji Europejskiej;
- 19) Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu.

§ 9

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załączniki do uchwały:

1. Prezentacja podsumowująca cykl spotkań Zespołu ds. Współpracy Międzynarodowej oraz stanowiska pisemne: Ogólnopolska Federacja na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności i Stowarzyszenie Polski Komitet Narodowy UNICEF.